

ŠOLA PRENOVE

Stara graditeljska vedenja, obrtna znanja in spretnosti, potrebne za izvedbo kvalitetne preнове, odhajajo skupaj s starimi mojstri in to dragoceno znanje se izgublja

<http://www.sola-prenove.si/>

Delavnica suhozidna gradnja, 27. in 28. 10. 2016 v parku Škocjanske jame

Suhozidna gradnja je osnovna in prvobitna tehnika gradnje, katere osnovna značilnost je uporaba lokalnega kamena, večinoma masivnih kamnin nepravilnih oblik in ponekod pravilnejših plastovitih kamnin, ki praviloma niso dodatno obdelane ter z upoštevanjem osnovnih konstrukcijskih in tehničnih zapovedi zidanja brez uporabe veziva. Graditelj se je moral vedno znova privajati razpoložljivemu, vselej drugačnemu materialu in ga smiselno sestaviti v uporabno konstrukcijo brez uporabe kakršnegakoli veziva, tako da je prišlo tudi do lokalno pogojenih različic. Znanje se je prenašalo z opazovanjem in posnemanjem. Za gradnjo suhih zidov v odprti krajini se uporablja izključno lokalni kamen iz neposredne bližine gradnje. Osnovna gradbena struktura je suhi zid, ki mu stabilnost zagotavlja skrben izbor kamena in pravilna postavitvev teh v konstrukcijo. Znotraj iste geografsko zaokrožene enote so se lahko pojavljale razlike v zidanju glede na izvežbanost graditelja, razpoložljivi material in čas, ki ga je imel na razpolago za zidanje.

Zaradi življenjskih potreb po zagotovitvi obdelovalne zemlje so kamenje odstranili (trebili) in ga vgrajevali v suhe zidove. Mestoma so tako prestavili celo 10.000 kubičnih metrov kamena in več na vsak kvadratni kilometer površine in merili celo do 20 kilometrov na kvadratni kilometer. Suhi zidovi so tako označevali meje, varovali pred živino, divjadjo, plenilci, ognjem, burjo in sušo.

Zložbe suhih zidov so se skozi stoletja podirajo in znanja gradnje suhih zidov se izgublja. Ker pa je suhi zid poleg tega, da je element identitete na celotnem območju Krasa, še vedno tudi opravlja svojo primarno funkcijo, zato ga želimo ohraniti in znanje gradnje prenesti na mlajše rodove.

Delavnico o suhem zidu bo v parku Škocjanske jame, vodila Eda Belingar konservatorka iz ZVKDS OE Nova Gorica. Sestavljena je iz teoretičnega dela, kjer bodo strokovnjaki predstavili suhi zid kot način gradnje in identiteto prostora Krasa, v praktičnem delu pa se bodo udeleženci poizkusili v gradnji in postavljanju suhega zidu.

Podatki delavnice:

Termin:

- 27.10.2016 - teoretični del
- 28.10.2016 - praktični del

Obseg:

- 4 ure teoretičnega dela
- 7 ur praktičnega dela

Kotizacija:

Delavnica je brezplačna.

Prijave:

Na portalu Šole preнове

Lokacija:

- Teoretični del: Škocjanske jame, Promocijsko kongresni center, Pr Nanetovh, Matavun 8.
- Praktični del: Škocjan, Zid Jakopinove njive, p.št. 730 k.o. Naklo

Delavnica bo potekala v sodelovanju z:

Partnerstvo kraške
suhozidne gradnje

Partenariato dell'edilizia
carsica in pietra a secco

Park *Škocjanske jame*,
Slovenija

PROGRAM

TEORETIČNI DEL – predavanja

Park Škocjanske jame, Promocijsko kongresni center, Pr Nanetovh,
Matavun 8

<http://www.hisa-odlicnosti-bok.si/slo/>

27. 10. 2016

- 9.00 **Uvodni pozdrav**, Stojan Ščuka, direktor Parka Škocjanske jame
- 9.15 **Predstavitev programa izobraževanj Šola prenove in NPK suhozidar**
Maja Capuder Štembal, Srednja gradbena, geodetska in okoljevarstvena šola, Ljubljana
- 9.30 **Predstavitev delavnice**
Eda Belingar, ZVKDS, OE Nova Gorica
- 9.40 **Predstavitev vzpostavitve organiziranega prenosa znanj za ohranitev suhih zidov na Krasu v luči PSJ**
Darja Kranjc, Park Škocjanske jame
- 10.00 **Suhi kraški zid: geologija, kamnine**
dr. Miha Jeršek, Prirodoslovni muzej Slovenije
- 10.30 **Suhozidna gradnja v razmerju do arhitekture Krasa**
doc. dr. Ljubo Lah, Fakulteta za arhitekturo Univerze v Ljubljani
- 11.00 – 11.15 **odmor**
- 11.15 **Začetki gradnje suhega zidu na Krasu**
Patricija Bratina, ZVKDS, OE Nova Gorica
- 11.35 **Značilnosti gradnje suhega zidu na Krasu**
Eda Belingar, ZVKDS, OE Nova Gorica
- 11.55 **Značilnosti gradnje suhega zidu v Istri**
Eda Benčič Mohar, ZVKDS, OE Piran
- 12.15 **Tehnologija gradnje in popravil kraškega suhega zidu**
Boris Čok, nosilec nesnovne dediščine suhozidne gradnje in izvedenec Partnerstva za kraško suhozidno gradnjo
- 12.45 **Zaključek**

PRAKTIČNI DEL – zidanje na suho

Škocjan, Zid Jakopinove njive, p.št. 730 k.o. Naklo

28. 10. 2016, 7 ur

- 9.00 **Zidanje na suho oz. ponovna pozidava poškodovanih suhih zidov v Škocjanu**
Predstavitev izvajanja praktičnega dela in vodenje delavnice.
Mentorji: Boris Čok, Mitja Kobal, Ivan Pavlin, izvedenci Partnerstva za kraško suhozidno gradnjo
- 11.00 – 12.00 **malica**
- 12.00 – 16.00 **nadaljevanje praktičnega dela**